

Klimaticky odolné agrolesní systémy na jihovýchodní Moravě

České Velenice 10.6.2024

Plants4Cooling , Interreg 201-2027 Rakousko-Česká republika

Mgr. Vít Hrdoušek, ing. Hana Tomanová KS MAS JMK

hrdousek.v@straznicko.cz

 Bundesamt
für Wasserwirtschaft

Interreg
Österreich – Tschechien

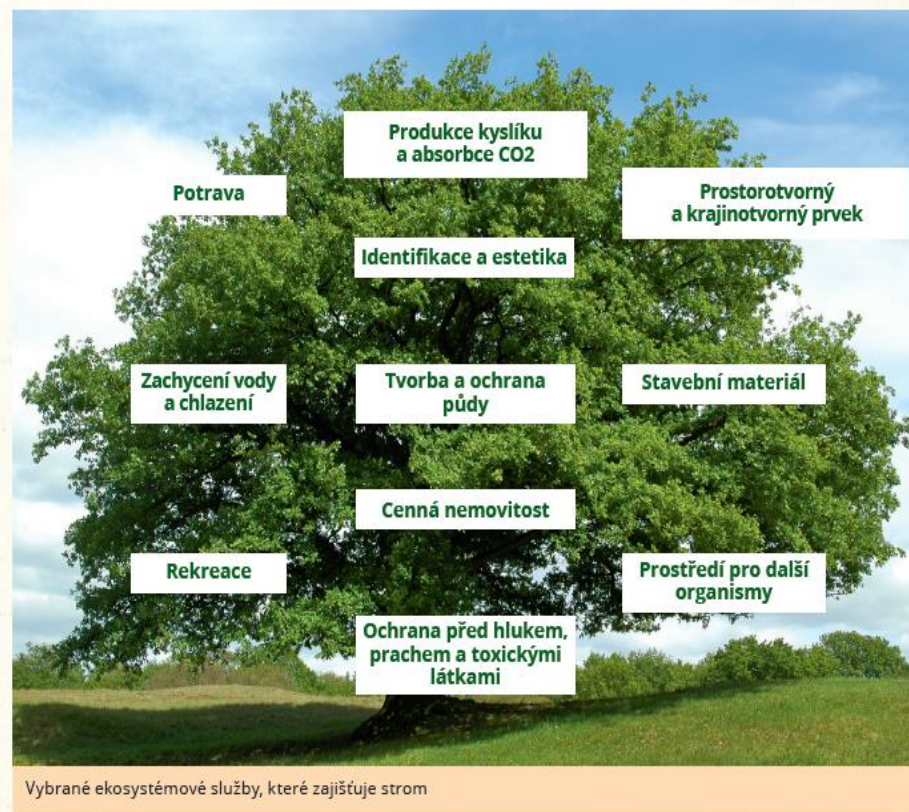
Kofinanziert von der
Europäischen Union

Celkový cíl: Zavádění specializovaných postupů a demonstrativních akcí pro eliminaci tepelných ostrovů v sídle a krajině

Dílčí cíl: Omezit /eliminovat tepelné ostrovy v krajině

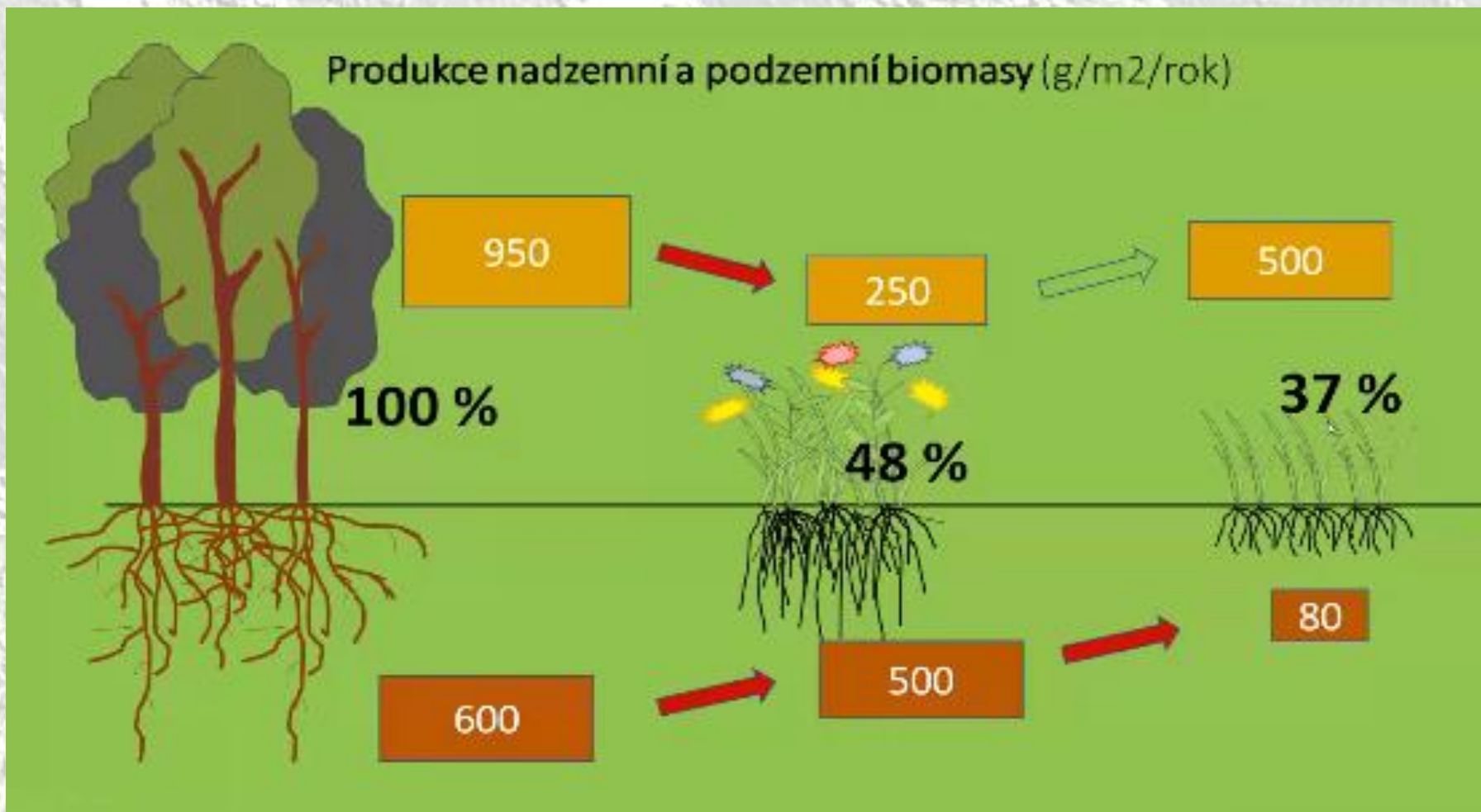
- Agrolesnictví (ALS)
- Komplexní pozemkové úpravy (KoPU)

– SILNÉ NÁSTROJE v naplnění Green dealu

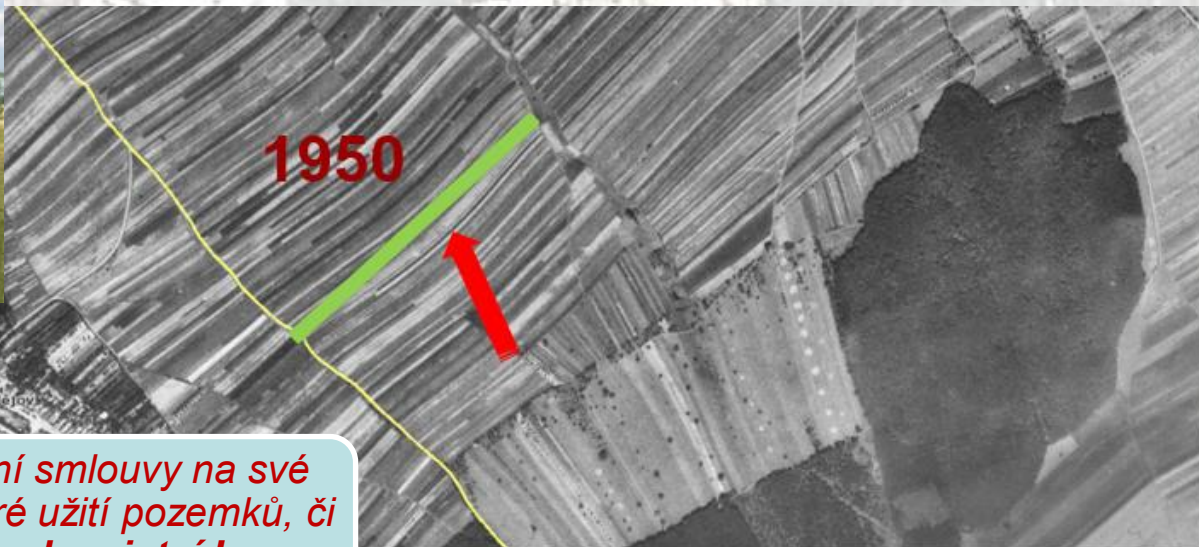

Problém: Tepelné ostrovy ohřívají a vysušují krajinu

Řešení: obnova mozaikové krajiny s trvalou vegetací

Jednou z důležitých cest k **udržení produkční funkce venkovské krajiny a schopnosti ekosystému přizpůsobit se** probíhající změně klimatu je aplikace agrolesnických systémů. Jde o pokračování tradic, které se v Evropě používaly až **do 50. let 20. století**.

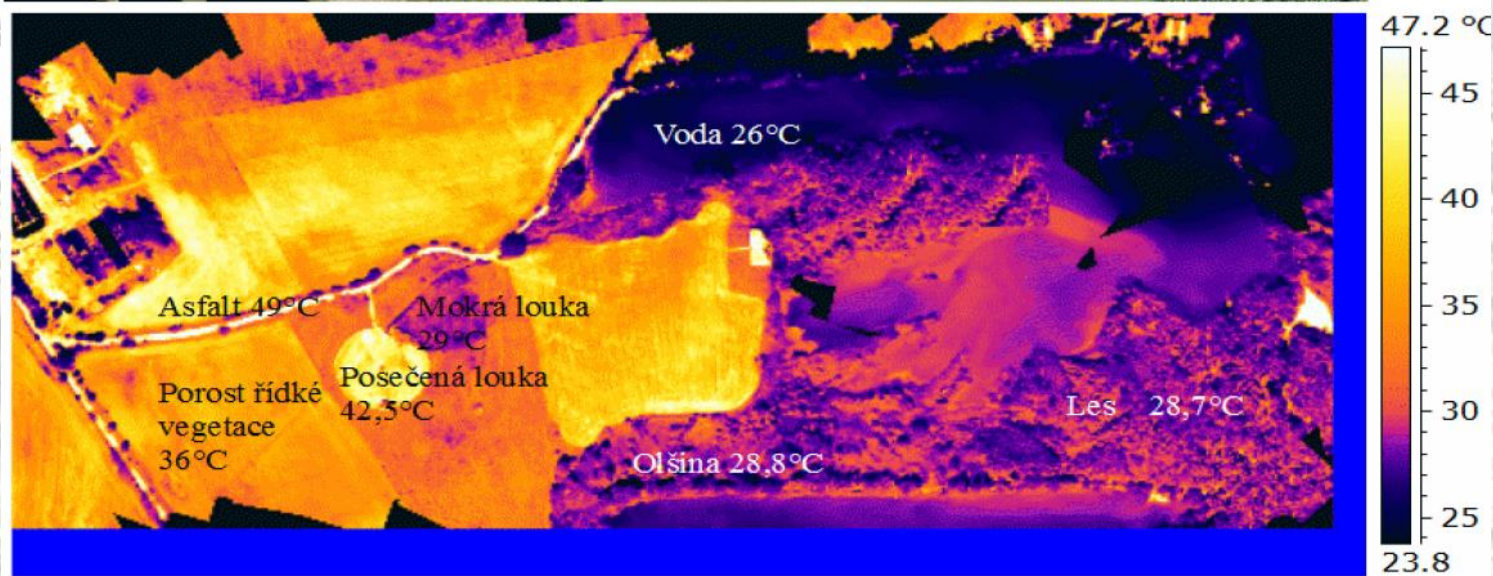
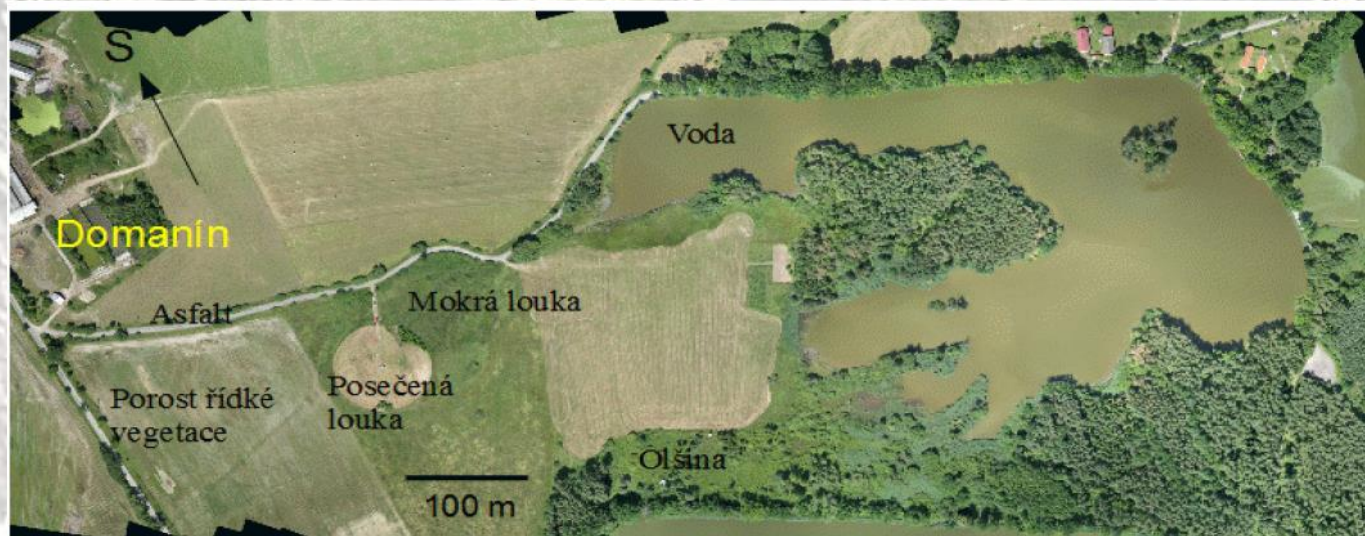

Problém: obce mají staré nájemní smlouvy na své pozemky, nesledují šetrné a chytré užití pozemků, či brownfields... **nevědí co je to agrolesnictví !**

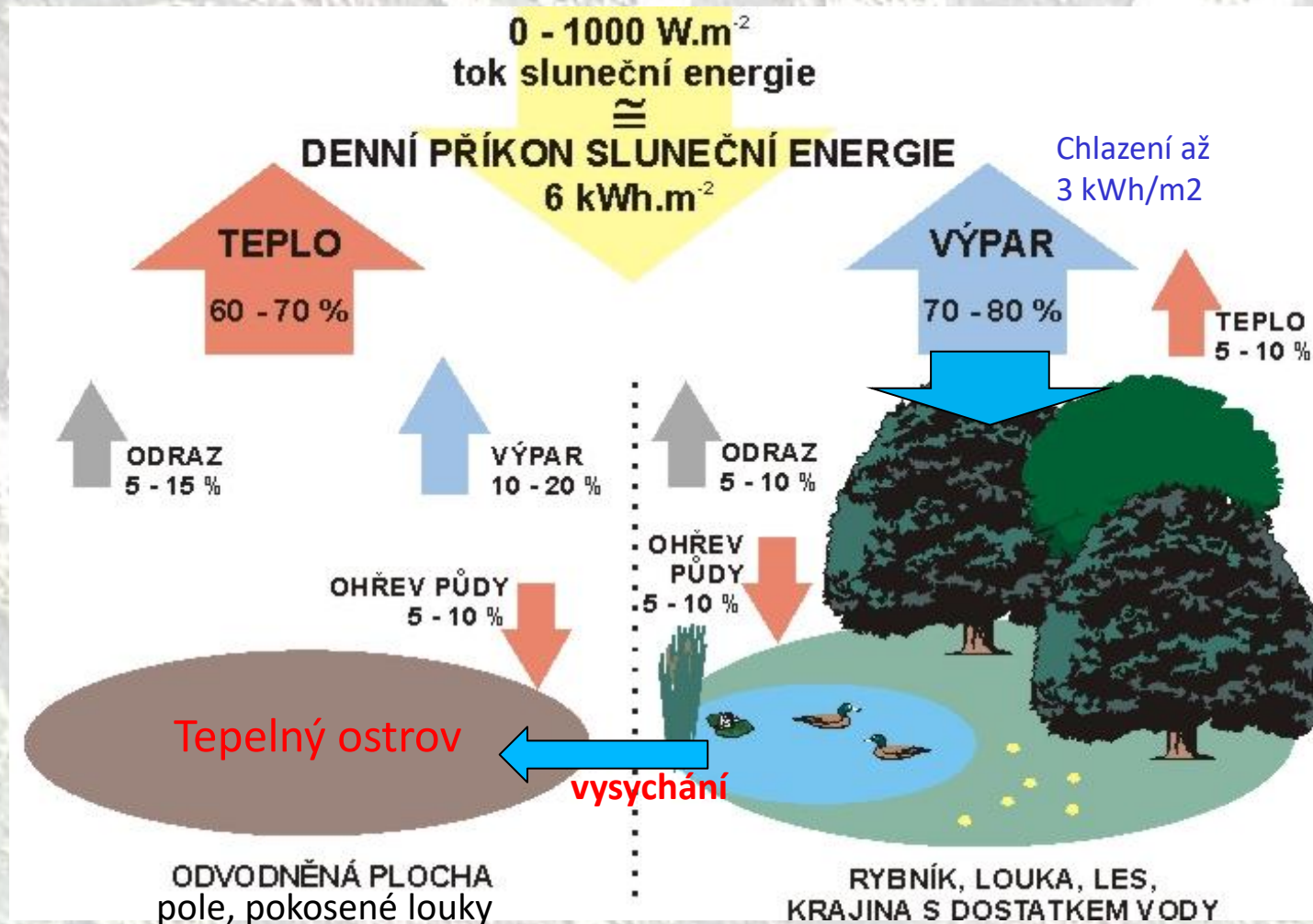

Zavedení AGROLESního hospodaření alespoň na **20% zemědělské půdy** je nejefektivnější a nejrychlejší řešení **pro realizaci UDRŽITELNÝCH cílů GREEN DEALu.**

- **Zemědělské plochy – vytváří stepní klima** - jsou zdrojem přehřívání krajiny– posilují klimatickou změnu !

- **Přirozené možnosti zmírnění klimatické změny : obnovovat STROMOVÉ ekosystémy** – především obnovou vegetace POSILUJÍCÍ EKOSYSTÉMOVÉ SLUŽBY, mj. za posledních **30 let** ubylo až **30% STROMOVÉHO** pokryvu planety (NASA, 2019).

Zavádění **agrolesnictví** do české krajiny

Osvětová činnost pro zavádění agrolesnictví a KoPU pro **obce, vlastníky a zemědělce** – ve spolupráci s partnery JMK, CSV, UZEI, SZIF, Mendelu... **v české a rakouské vědě, legislativě a praxi**

- **Semináře 5/24 EURAF 11/2024 (s PS Enviro) a 10/2025, exkurse 6/2026**

Sledování stávajících výsadeb v sídlech a krajině

- **Sledování pozemní a z dronu s IČ kamerou, Spolupráce s UZEI a Mendelu Brno**

Realizace 5 modelových agrolesních výsadeb formy výsadeb a ochrany na území JMK

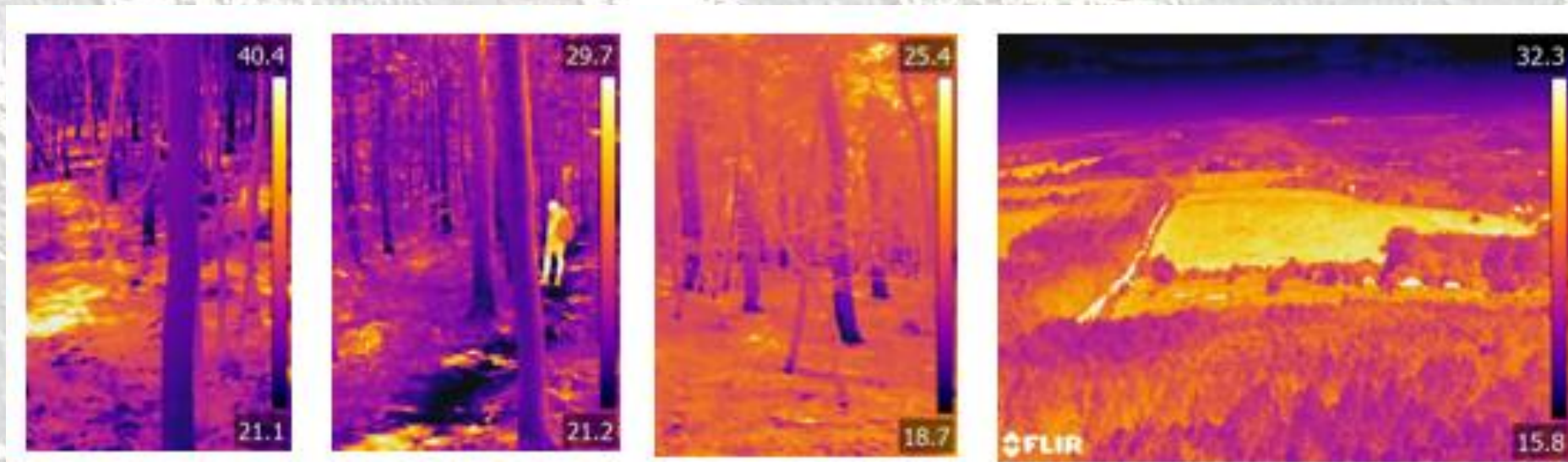
500 stromů/5 let péče/15 let bez zásahu;

Tišňovsko/Slavkovsko/Kyjovsko/

Strážnicko/Horňácko.

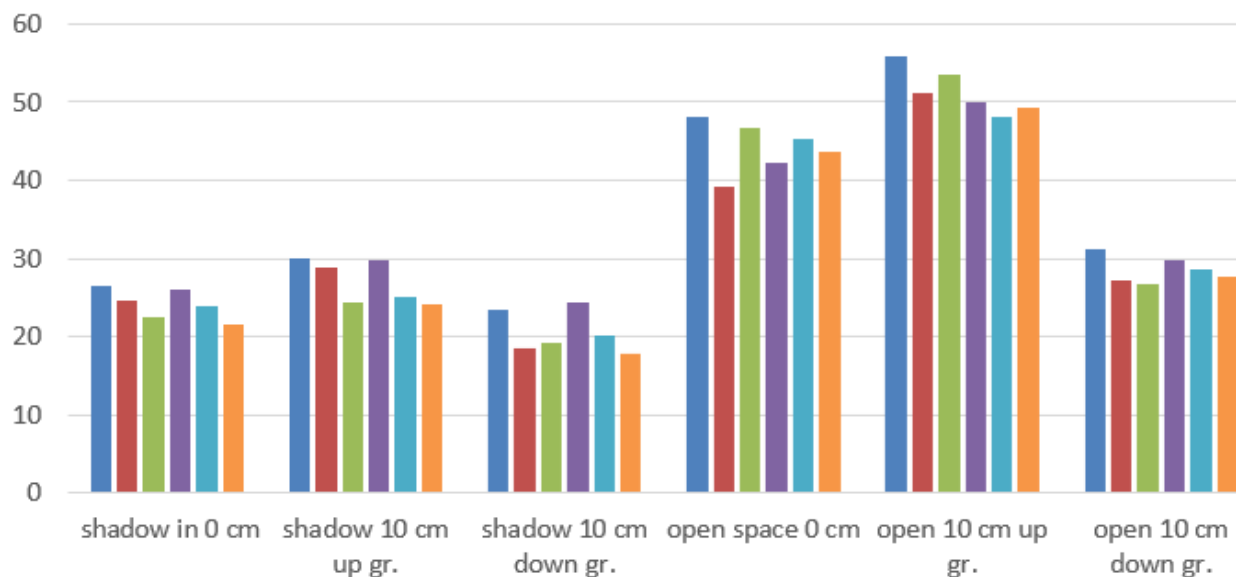
Sledování stávajících výsadeb

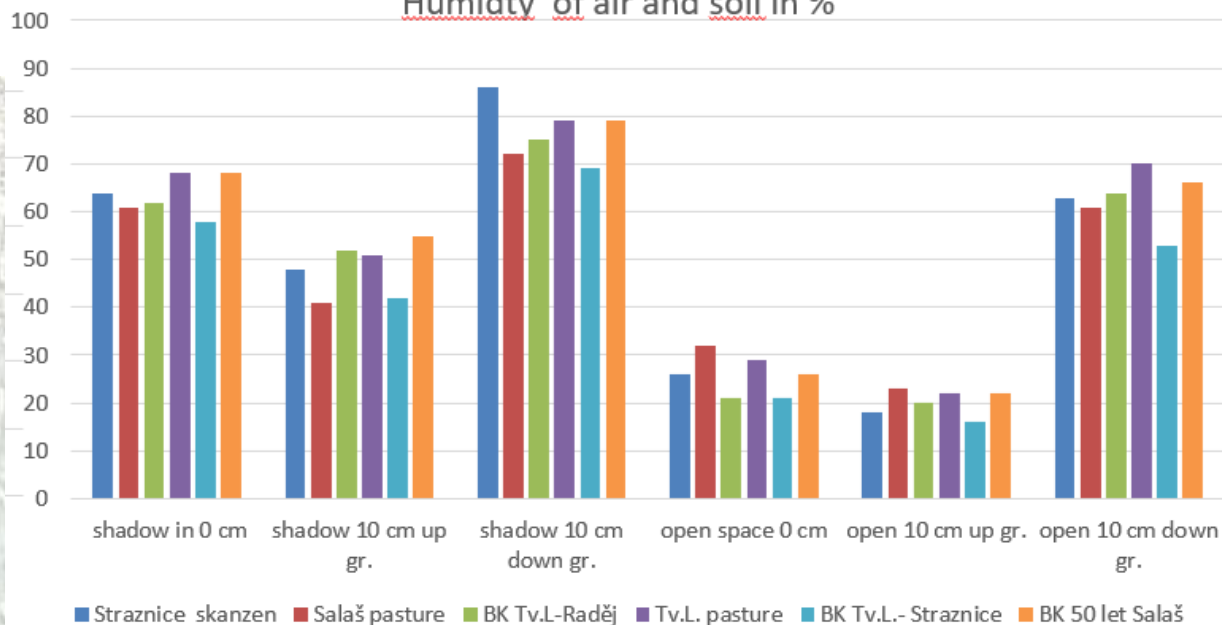
Tepelné snímky 5.7.2021 z hustého stromu (šířka 15-22 m) agrolesního biokoridoru 20, 50 a 80 let, v okolí obce Tvarožná Lhota na JV Moravě. **Je patrná změna gradientu teploty Zahřívání a výpar z půdy s věkem STROMOVÉHO porostu klesá a** pozitivně ovlivňují větrné podmínky a vodní rovnováhu v půdě.

Pro blízkou ornou půdu (několik metrů) vytvářejí konkurenční prostředí v určitých obdobích (horké dny), ale poskytují mnohem větší **chladicí účinek pro danou oblast (stovky metrů).**

Temperature of air and soil in °C

Humidity of air and soil in %

Měření teploty a vlhkosti vzduchu a půdy (*průměrné hodnoty z 5 uvedených opakování*) na 6 místech dne 7.9.2023 (30 °C, 50% vlhkost) v lokalitách jižní Moravy (ČR). Během léta se **VE STÍNU STROMŮ vlhkost zvýší o 10-30 %** vlhkosti ve vzdušném sloupci a o 10-20 % vlhkosti na povrchu půdy, **teplotní změny jsou pěkně výrazné o 5-15 °C** na povrchu půdy a o 5-20 °C ve vzduchovém sloupci.

Formy agrolesnictví dle nařízení vlády ČR č. 140/2023 Sb. : jsou možné realizovat pouze dvěma způsoby:

- **silvo-pastevním** - stávající travní porosty, na kterých se vysadí **dřeviny** do řad a nebo skupin, tak aby to vyhovovalo pastvě a nebo kosení;
- **silvo-orebném** - kombinuje rostlinnou výrobu na **orné půdě s vysazením dřevin v řadách** tak, aby mohlo být pole obhospodařováno zemědělskou technikou.

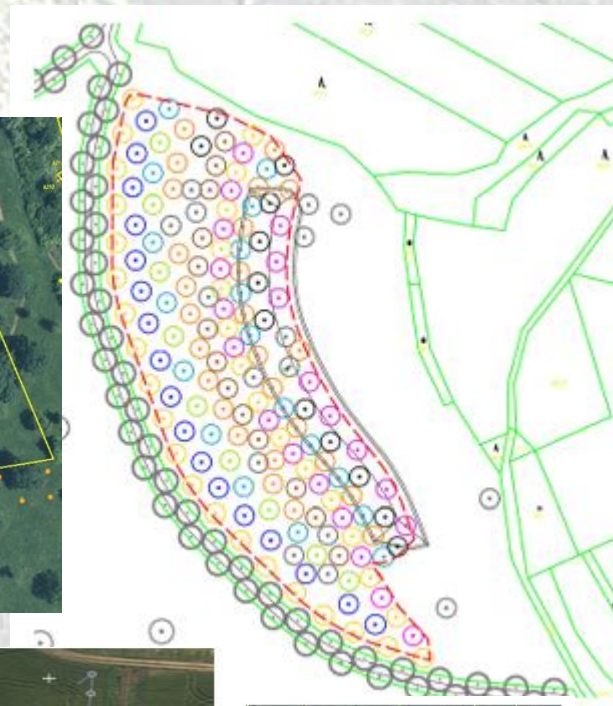

system silvo-pastevní

system silvo-orebný

Realizace 5 modelových agrolesních výsadeb

Inovativní formy výsadeb a ochrany

na území jižní Moravy:

- 500 stromů/5 let péče/15 let bez zásahu; Tišňovsko/Slavkovsko/Kyjovsko/ Strážnicko/ Jižní Slovácko

.... stromy za nás budou dýchat, až my budeme spát.

Mgr. Vít Hrdoušek; hrdousek.v@straznicko.cz

www.milionstromu.cz